

Tämä on rinnakkaistallennettu versio alkuperäisestä julkaisusta.

Tämä on julkaisun final draft -versio. HUOM! Versio voi poiketa alkuperäisestä julkaisusta sivunumeroinnin, typografian ja kuvituksen osalta.

Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Pukero, S (2016). Erasmus-matkalla Reykjavikissa 13.-17.3.2016. Kreodi, 2. AMKIT-konsortio.

URL: <https://www.kreodi.fi/en/17/Matkakertomuksia/340/Erasmus-matkalla-Reykjavikissa-13-1732016.htm>

Pysyvä linkki rinnakkaistallenteeseen: <http://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-201804104382>

CC BY-NC-SA 4.0

Kaikki julkaisut Turun AMK:n rinnakkaistallennettujen julkaisujen kokoelmassa Theseuksessa ovat tekijänoikeussäännösten alaisia. Kokoelman tai sen osien käyttö on sallittu sähköisessä muodossa tai tulosteena vain henkilökohtaiseen, ei-kaupalliseen tutkimus- ja opetuskäyttöön. Muuhun käyttöön on hankittava tekijänoikeuden haltijan lupa.

This is a self-archived version of the original publication.

The self-archived version is a final draft of the original publication. NB. The self-archived version may differ from the original in pagination, typographical details and illustrations.

To cite this, use the original publication:

Pukero, S (2016). Erasmus-matkalla Reykjavikissa 13.-17.3.2016. Kreodi, 2. AMKIT-konsortio.

URL: <https://www.kreodi.fi/en/17/Matkakertomuksia/340/Erasmus-matkalla-Reykjavikissa-13-1732016.htm>

Permanent link to the self-archived copy: <http://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-201804104382>

CC BY-NC-SA 4.0

All material supplied via TUAS self-archived publications collection in Theseus repository is protected by copyright laws. Use of all or part of any of the repository collections is permitted only for personal non-commercial, research or educational purposes in digital and print form. You must obtain permission for any other use.

Kuva: Berit from Redhill/Surrey, UK CC BY 2.0

22.06.2016, 15:33

ERASMUS-MATKALLA REYKJAVIKISSA 13.-17.3.2016

Suvi Pukero

Pikkuisen sen jälkeen kun [Löykkiön kirjaston blogi kertoi Reykjavikin reissustaan](#), pääsin minäkin ensimmäisen kerran matkustamaan Islantiin ja tutustumaan Reykjavikin kirjastojen maailmaan.

Osallistuin Reykjavikin yliopiston (*Háskolinn í Reykjavík*) järjestämälle Erasmus-henkilökuntaviikolle Islannissa. Viikolle oli järjestetty ohjelmaa seuraaville ryhmille:

- International Services and international admissions
- Library service and student counseling
- Marketing and Communications
- Research and Development

Viikon ohjelma oli Reykjavikin yliopiston organisaation, tilojen sekä koulutusalojen esittelyä ja verkostoitumista osallistujien kesken. Reykjavikissa on kaksi yliopistoa, Islannin yliopisto sekä yksityinen Reykjavíkin yliopisto.

Mukana oli viisi suomalaista osallistujaa - Haaga-Helia, Helsingin yliopisto ja TAMK olivat edustettuina Turun AMK:n lisäksi. Kollegoja kirjastoalalta oli valitettavasti lisäksi vain yksi - Jan Hartmann Hampurin Kühne Logistics Universitystä. Kyselin jo etukäteen paljonko kirjastoalan osallistujia on tulossa, mutta osallistujalista lähetettiin vasta muutama päivä ennen matkaa. Ohjelma oli hyvin yleistä ja kirjastotapaamisia ei viralliseen ohjelmaan kuulunut kirjastonjohtajan kirjastoesittelyä lukuunottamatta. Olin kuitenkin itse aktiivinen ja olin sopinut tapaamisia useampaan organisaatioon jo etukäteen ja sainkin vierailut hyvin onnistumaan, vaikka virallinen ohjelma oli aikatauluineen tiukka.

Viralliseen kv-viikon ohjelmaan kuului mm. seuraavia teemoja: Introduction to energy and the environment in Iceland, Service unit presentations (Student and Career counselling, Library and Information services, Research and Information), Executive education introductions (valitsin School of Business-esittelyn) ja erittäin hyvä Personal and professional skills development-luento esiintymistaitoihin liittyen.

Reykjavikin yliopisto

Reykjavikin yliopistossa on opiskelijoita n. 3800 ja koulu sijaitsee varsin uudessa [kampusrakennuksessa](#), joka on otettu käyttöön tammikuussa 2010. Rakennusoikeudesta on toteutettu nyt vasta osa (merkitty valkoisella pienoismallissa) ja lähitulevaisuuden suunnitelmissa on asuntojen rakentaminen kampusalueelle opiskelijoita ja vierailevia opettajia varten. Yliopisto on täysin kaksikielinen (islanti sekä englannin kieli) eli mahdollisuudet opiskelija- ja henkilökuntavaihtoon ovat todella hyvät eri koulutusaloilla.

Kirjaston henkilökuntaa on yhteensä 5,7 henkilötyövuotta. Kirjastossa ei ole lainausautomaatteja, eikä hälyttimiä – tiedossa ei ollut mahdollista hävikkien määrää. Kirjastoa varten oli tarkoitus rakentaa oma siipi, mutta lama yllätti. Tämän hetkinen tila on kuitenkin hyvin sopiva toimintaan. Opiskelijoilla on mahdollisuus käyttää ryhmätyö- ja opiskelutiloja ympäri vuorokauden lukukauden aikana.

Yliopiston kirjasto sijaitsee Uranus-siivessä ja toiminta painottuu vahvasti e-aineistoon ja sen käytön opastamiseen, mutta kirjoja löytyy tilasta kuitenkin enemmän kuin alun perin oli suunnitelmassa. Kirjaston siivessä on käytettävissä myös käsikirjasto sekä runsaasti erilaisia tiloja opiskeluun ryhmätyötilojen ja hiljaisten tilojen muodossa. Islannissa on käytössä kansallinen Leitir-hakupalvelu ja kansallinen tietokanta on nimeltään Gegnir. Informaatikko Hafdis Dögg Hafsteinsdóttir esitteli meille Reykjavikin yliopiston kirjastoa ja mainosti myös Reykjavikissa järjestettävää Creating Knowledge -viikkoa, jonka ajankohta on kesäkuun alussa.

Islannin yliopisto ja kansalliskirjasto

Olin sopinut tapaamiset etukäteen myös Islannin kansalliskirjastoon (*Landsbókasafn Íslands*). [Ingibjörg Bergmundsdóttir](#) esitteli minulle kirjaston tilat ja kertoi toiminnasta. Sain tavata lisäksi kaksi muuta kirjastossa työskentelevää henkilöä, jotka huolehtivat luetteloinnista. Rósa Sigvaldadóttir keskusteli pitkään kanssani luetteloinnista ja kertoi heidän järjestämistään RDA-koulutuksissa. Islannissa otetaan käyttöön RDA-kuvailusäännöt metadatan tuottamisessa tänä vuonna kuten meilläkin ja samoja haasteita käymme läpi erityisaineistojen osalta esim. musiikkiaineiston creator-vaatimusten ja 100-kentän kanssa. Rósa oli ollut järjestämässä koulutusta ja oli sitä mieltä, että koulutuksiin osallistuminen on pakollista, jotta luetteloija saa ylipäätään säilyttää tunnukset luettelointiin tulevaisuudessa. RDA-Toolkit on meillä suomennettu, Islannissa käytetään englanninkielistä versiota. Kansalliskirjastossa / Islannin yliopiston kirjastossa on otettu käyttöön LibGuides, kuten meillä.

Pääkirjaston rakennus on nimeltään [Þjóðarbókhlaðan](#) ja rakennustyö kesti 16 vuotta. Kirjasto avattiin v. 1994 kun Islanti juhli 50-vuotispäivää! Kirjaston asiakkaiden mieluisin työskentelytila sijaitsee Ingibjörgin mukaan perinteisten kortistolaatikoiden keskellä J.

Pohjolan talo - [Norræna húsið](#)

Jokaisen suomalaisen, eritoten kirjastoihmisen, täytyy tietenkin myös tutustua Reykjavíkissa Alvar Aallon suunnitteleman Pohjolan talon kirjastoon, joka on avattu 1969 ja palvelee asiakkaita lähes alkuperäisessä asussaan. Sain tavata kirjastonjohtaja Margrét Ásgeirsdóttirin lisäksi Nordic Housen johtaja Mikkel Harderin ja Kruunupyystä muuttaneen suomalaissyntyisen kirjastonhoitaja Maria Riskan. Nordic Housen siirtyä mukaan kansalliseen tietokantaan ensi syksynä ja valmistelu on teettänyt heillä paljon työtä viime vuonna. Kaukolainausta ja asiakasmäärät lisääntyvät varmasti muutoksen myötä. Kirjastoon hankitaan kirjallisuutta ja materiaalia 7:llä eri kielellä – ei islanniksi. Itselleni oli uutta, että Färsaarilla on oma kieli. Kirjaston alakerrassa pystytettiin juuri uutta näyttelyä ja kirjastosta voi myös lainata kuvataidetta. <http://nordichouse.is/>

Kirjastossa järjestetään satutunteja myös suomeksi ja tunnit ovat hyvin suosittuja.

Reykjavikin kaupunginkirjasto

Ehdin myös piipahtaa pikaisesti Reykjavikin kaupunginkirjastossa (***Borgarbókasafn Reykjavíkur***), jossa pääsin juttelemaan pääkirjaston johtajan Erla Kristín Jónasdóttirin kanssa. Hän esitteli lyhyesti kirjastoa ja kertoi heidän käyneen vierailmassa mm. Tampereen kaupunginkirjastossa, kun Reykjavikin uutta pääkirjastoa suunniteltiin. Kaupunginkirjastolla on kuusi toimipistettä sekä kirjastoauto. Pääkirjastossa sijaitsee kirjastopalveluiden lisäksi arkisto ja kaikille avoin valokuvamuseo. Lastenosastolla oli mukavat tilat ja tunnelma – pidin kovasti kirjaston sisustuksesta.

Iceland Academy of the Arts

Iceland Academy of the Artsilla (*Listaháskóli Íslands*) on kolme toimipistettä. Taidekasvatuksen ja muotoilun sekä esittävän taiteen kirjastot ovat pieniä yksiköitä, joissa työskentelee yhteensä neljä informaattikkoa ja yksi suomalainen kirjastoapulainen, jota valitettavasti en ehtinyt tapaamaan. Kirjastot sijaitsevat Reykjavikin alueella ja ovat auki 8.30-16.00.

Paljon yhteistä, erilaista - Takk fyrir og bless!

Hyvin samankaltaisia muutosten aikoja elämme kummassakin maassa sekä yleisissä että muiden organisaatioiden kirjastoissa. Islannin yliopistolla on käytössä myös LibGuides kuten meillä. Meillä käytettävän RefWorks-viitteidenhallintajärjestelmän sijaan Reykjavikin yliopisto käyttää Zoteroa. Zotero on otettu oikein hyvin vastaan opetushenkilökunnan ja opiskelijoiden keskuudessa ja he ovat saaneet Zoteron käyttöön islanniksi, mikä on heille suuri etu.

Suosittelen kaikille kiinnostuneille mielenkiintoista Elina Kinnusen opinnäytetyötä Oulun seudun ammattikorkeakoulusta: [Yleiset kirjastot pohjoismaissa: niiden kehitys ja vertailu.](#)

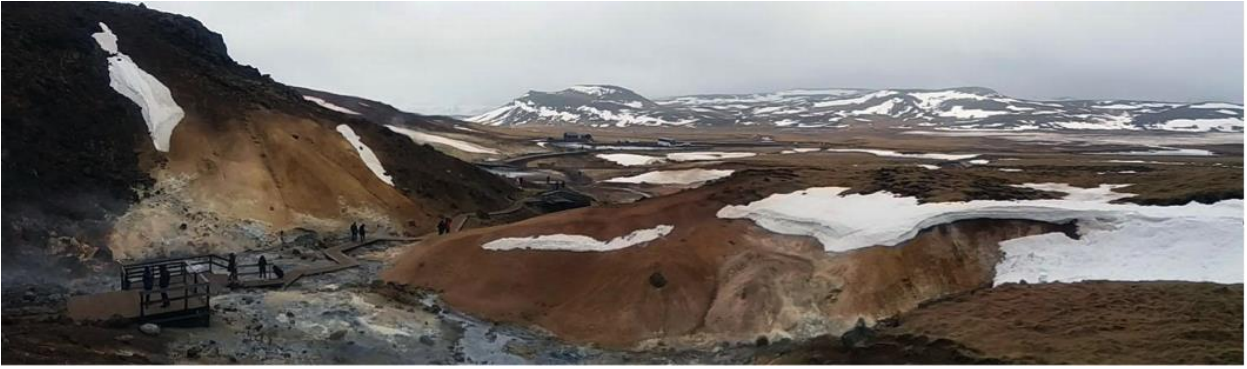
”Yleisiä kirjastoja on aina pidetty Islannissa sivistyksellisinä laitoksina. Lain vaatimusten mukaan muiden asioiden lisäksi, kirjastot tarjoavat pääsyn yleiseen tietoon ja valtion virallisiin päätöksiin.

Vuonna 1923 Reykjavikiin perustettiin kansankirjasto varoilla, jotka saatiin troolarien myynnistä Ranskalle. Seuraavina vuosina avattiin lukusali lapsille sekä aloitettiin palvelu, joka mahdollisti kirjojen lainauksen laivoihin. (Pétursdóttir & Júlíusdóttir 2009, 16.)”

Mielenkiintoista on, että Islannin kieltä varjellaan edelleenkin vahvasti muiden kielten vaikutteilta – esimerkiksi teknisen alan sanastoa luodaan tarpeen vaatiessa. Islantia on ohjailtu voimaperäisesti ja hyvin tietoisesti, jotta vieraitten kielten vaikutus olisi mahdollisimman vähäistä. Puhelin on islanniksi *sími*, joka on johdettu lankaa tarkoittavasta sanasta *síma*. Tietokone on *tölva*, jonka juuri on otettu lukua merkitsevästä sanasta *tala*. Haastattelujeni mukaan uusien kansallisesti hyväksytyjen termien puuttuminen voi hankaloittaa ja hidastaa myös kirjastojen luettelointityötä.

Luonto ja ympäristö olivat vahvasti ohjelmassa mukana. Ohjelmaan kuului myös kiertoaajelu Reykjanesin niemimaalla ja yhteinen illanvietto Blue Lagoonissa, joka tietysti on koettava ainakin kerran elämässä. Kaikeksi onneksi saimme vielä nähdä Islannin sääolosuhteet varsin monipuolisina. Lentokoneesta ulos astuessa tuuli todella yritti viedä minut mukanaan ja vettä satoi vaakasuoraan. Lumi keskustassa oli sulanut pari viikkoa ennen, yllättävän paljon oli jo vihreää harmauden keskellä ja paikallisten mukaan aurinko ei ollut paistanut moneen kuukauteen –auringon valostakin sain vielä viimeisenä päivänä nauttia.

Kaiken kaikkiaan matkasta jäi mahtavat muistot ja tapaamiset olivat erittäin antoisia. Ihmiset olivat erittäin sydämellisiä, avuliaita ja antoivat aikaansa tällaiselle ”tavalliselle kirjaston tietopalvelusihteerille”, vaikka heidänkin aikataulunsa ja resurssinsa ovat tiukat. Mukaan ottamani Finna-heijastimet olivat mukava kiitos kirjastolaisille, finnahan tarkoittaa myös Islanniksi löytämistä J. Matkustaminen yksin mietitytti aluksi, mutta kaikki sujui paremmin kuin hyvin ja kielitaitokin riitti kaikkiin tilanteisiin, joista itseni löysin. Yhteistä jutun aihetta löytyi enemmän kuin uskoinkaan ja voisin kuvitella, että Islannissa olisi helppoa esim. work shadowing, jos haluaisi sitä kokeilla jossakin heidän kirjastoistaan. Jotakin samanlaista täytyy olla meissä pohjoisen ihmisissä. Islannin vaikuttavan monimuotoinen luonto sekä ihmisten tuttavallisuus ja ystävällisyys saavat varmasti minut vielä palaamaan takaisin. Iso kiitos - Takk fyrir!

Suvi Pukero, Turun ammattikorkeakoulu, tietopalvelusihteeri.